

**College van Gedeputeerde Staten
Statenvoorstel**

DATUM	28-09-2021	NUMMER PS	PS2021PS11
DOMEIN	Bedrijfsvoering	COMMISSIE	Alle
STELLER	Wesley de Does	TELEFOONNUMMER	0622852868
DOCUMENTNUMMER	UTSP-1248855047-57	PORTEFEUILLEHOUDER	Strijk

Onderwerp : Zomernota 2021

Bijlage(n): 1. Zomernota 2021

Aan Provinciale Staten,

Gevraagd besluit

1. De Zomernota 2021 vast te stellen met de daarin opgenomen begrotingswijzigingen die per saldo leiden tot een voordelig begrotingssaldo van € 16.813.000. In de Voorjaarsrapportage was sprake van een voordelig begrotingssaldo van € 4.298.000.
2. De begrotingswijzigingen vast te stellen voor onderstaande programma's en onderdelen, zoals is gespecificeerd in bijlage 4 van de Zomernota:
  - a. Programma 1. Ruimtelijke ontwikkeling;
  - b. Programma 2. Landelijk gebied;
  - c. Programma 3. Bodem, water en milieu;
  - d. Programma 4. Energietransitie;
  - e. Programma 5. Bereikbaarheid I – Algemeen;
  - f. Programma 6. Bereikbaarheid II – Openbaar Vervoer;
  - g. Programma 7. Cultuur en erfgoed;
  - h. Programma 8. Economie;
  - i. Programma 9. Bestuur;
  - j. Het Overzicht Overhead;
  - k. Het onderdeel Stelposten;
  - l. Het onderdeel Algemene middelen;
- m. Vast te stellen dat er vijf begrotingswijzigingen zijn die een incidenteel voordelig effect hebben op het begrotingssaldo van 2021, maar die leiden tot een incidenteel nadelig effect in de jaren 2022/2023 welke via de Begroting 2022 aan uw Staten wordt voorgelegd:
  - i. In programma 3. Bodem, water en milieu met betrekking tot bijstelling Grebbedijk en Erfgoeddeal à € 289.000;
  - ii. In programma 3. Bodem, water en milieu met betrekking tot bijstelling Subsidie- en impulsregeling klimaatadaptatie à € 280.000;
  - iii. In programma 7. Cultuur en erfgoed met betrekking tot bijstelling Programma Nieuwe Hollandse Waterlinie à € 300.000;
  - iv. In programma 8. Economie met betrekking tot bijstelling Human Capital Agenda / Utrecht Talenten Alliantie à € 350.000;
  - v. In programma 8. Economie met betrekking tot bijstelling MIT regeling à € 1.458.000;
  - vi. En dat dit in totaliteit leidt tot een voordelig effect op het begrotingssaldo 2021 van € 2.677.000, hetgeen nader is toegelicht in de Zomernota in onderdeel 1.4.5 'Financiële bijstellingen Zomernota met effect op het meerjarig begrotingssaldo Begroting 2022'.

- n. Vast te stellen dat via vier begrotingswijzigingen wordt voorgesteld om reserves (gedeeltelijk) te laten vrijvallen:
    - i. Afroming van de algemene reserve weerstandsvermogen à € 3.250.000;
    - ii. Vrijval resterende middelen uit de bestemmingsreserve Covid-flankerend beleid à € 9.137.000;
    - iii. Vrijval resterende middelen uit de bestemmingsreserve ICT à € 1.671.000;
    - iv. Gedeeltelijke vrijval uit de bestemmingsreserve Mobiliteitsprogramma à € 12.365.000;
    - v. En dat dit in totaliteit optelt tot een vrijval uit reserves van € 26.423.000, hetgeen nader is toegelicht in de Zomernota in onderdeel 4.12 'Algemene middelen'.
  - o. Te besluiten dat de voornoemde vrijval uit de (bestemmings)reserves à € 26.423.000 wordt gestort in de saldireserve.
3. De volgende nieuwe en/of gewijzigde investeringskredieten voor programma 5. Bereikbaarheid I – Algemeen vast te stellen:
- Gewijzigde kredieten:
- a. Een aanvullend krediet voor N229 Bermverharding à € 5.000;
  - b. Een aanvullend krediet voor N201/412 Bermverhardingen à € 36.000;
  - c. Een aanvullend krediet voor Fietsbrug Nigtevecht à € 626.000;
  - d. De kasritme bijstellingen in het jaar 2021, zoals is toegelicht in het in de Zomernota opgenomen overzicht 'Bijlage 1 | MIP'
4. De volgende nieuwe en/of gewijzigde investeringskredieten voor programma 6. Bereikbaarheid II – Openbaar Vervoer vast te stellen:
- a. Een aanvullend krediet voor P&R Breukelen à € 380.000;
  - b. De kasritme bijstellingen in het jaar 2021, zoals is toegelicht in het in de Zomernota opgenomen overzicht 'Bijlage 1 | MIP'
5. De volgende nieuwe en/of gewijzigde investeringskredieten voor programma 9. Bestuur vast te stellen:
- a. De opname van het nieuwe investeringskrediet 'Vervanging dienstauto's' welke reeds op 27 januari 2021 door u is vastgesteld (PS-2021BEM03) à € 254.000.
6. De volgende nieuwe en/of gewijzigde investeringskredieten voor het Overzicht Overhead vast te stellen:
- a. De kasritme bijstellingen in het jaar 2021, zoals is toegelicht in het in de Zomernota opgenomen overzicht 'Bijlage 1 | MIP'.
7. Een raamkrediet voor het doen van grondaankopen binnen de programma's Agenda Vitaal Platteland en Bodemdaling voor het jaar 2021 vast te stellen à € 14.070.000;
8. De in de Zomernota 2021 opgenomen bijlage 2 'Staat van begrotingssubsidies' vast te stellen, met de daarin opgenomen bijstellingen voor het jaar 2021 à € 15.672.000, die leiden tot een (voorlopige) totale omvang van € 32.318.000;
9. De post 'onvoorzien' à € 1.650.000 in stand te houden voor mogelijke inzet ten behoeve van schade in de gemeente Leersum naar aanleiding van de valwind op 18 juni 2021;
10. Aan de afschrijvingstabel, zoals opgenomen in de Nota investeren (2017), een nieuwe afschrijvingscategorie 'Machines en apparaten' toe te voegen met een afschrijvingstermijn van 15 jaar. Deze nieuwe categorie is

noodzakelijk ten behoeve van een juiste administratieve verwerking van de kosten die voortvloeien uit het reeds door uw Staten vastgestelde krediet voor de vervanging van de wintermachines.

11. De bestemmingsreserve 'VERDER', dat een saldo kent van € 0, op te heffen.

Inleiding

Bijgaand treft u de Zomernota 2021 aan. De Zomernota betreft een beleidsinhoudelijke afwijkingenrapportage met peildatum 30 juni 2021 en geeft een beeld van de bijstellingen in het beleid zoals deze is opgenomen in de Programmabegroting 2021.

De voortgang van de beleidsdoelen wordt weergegeven middels het kleurenpalet van groen (voortgang conform planning), oranje (bijsturing gewenst) en rood (bijsturing noodzakelijk) ten aanzien van drie vragen, namelijk:

1. Doen we wat we ons voorgenomen hadden?

Op basis van de huidige stand van zaken maken we de inschatting dat we bij 89% van deze beleidsdoelen de activiteiten uitvoeren die we ons hadden voorgenomen. Bij 9% geldt dat bijsturing gewenst is, maar dat dit nog wel beheersbaar is. Bij één beleidsdoel is aangegeven dat bijsturing noodzakelijk is.

2. Blijven we binnen de planning?

Voor de mate waarin we binnen de planning blijven die we eerder voor ogen hadden geldt dat dit bij iets minder dan 70% van de beleidsdoelen het geval is. Voor de resterende beleidsdoelen geldt dat bijsturing gewenst is (30%) en in een enkel geval geldt dat meer fundamentele bijsturing noodzakelijk is. Bij de kwalificatie 'oranje' schatten we in dat na bijsturing de uiteindelijke meerjarenplanning wordt behaald, hoewel sommige voorgenomen activiteiten (en bijbehorend budget) mogelijk wel net na de jaargrens van 2021 worden uitgevoerd.

3. Blijven we binnen budget?

Met betrekking tot de toegekende middelen is de verwachting dat die voor het overgrote deel toereikend zijn voor de activiteiten die we dit jaar uitvoeren (89%). Bij een beperkt aantal (11%) geldt dat sprake is van een mogelijke overschrijding. In het laatste planning- en controlproduct van dit jaar, de Slotwijziging, zullen we daar waar nodig nog bijstellingen op voorstellen.

Het uitgangspunt is om bij de beleidsdoelen waarbij de voortgang conform planning is (groen bolletje) géén toelichting te geven met betrekking tot de voortgang. Dit sluit aan op de door uw Staten gedane aanbevelingen bij de evaluatie van de Zomernota van vorig jaar.

Notie vooraf bij Zomernota

Zoals bekend en ook besproken met uw Staten weken de afgelopen jaren de werkelijke gerealiseerde lasten, investeringen en uitgaven wezenlijk af van de begrootte cijfers, prognoses en onderliggende planningen. Hoewel er altijd verschillen zullen zijn tussen realisatie en begroting, en er soms ook gebeurtenissen zijn die je niet voorziet, delen PS en GS de noodzaak dat de voorspelbare kracht van P&C documenten moet verbeteren. De verbeterde inzichten zijn nodig voor het kunnen nemen van juiste besluiten. Bij de verdeling van schaarse middelen over vele doelen en ambities moet PS (en ook GS) kunnen steunen op realistisch onderbouwde cijfers, die door de ambtelijke organisatie en GS met regelmaat kritisch getoetst worden op het realisme van de onderliggende uitgangspunten.

Wij bezien de voorliggende Zomernota met twee gevoelens.

Vergeleken met enkele jaren terug is de informatierijkheid en de analyse van verschillen fors verbeterd. We zien in de Zomernota ook dat planningen worden bijgesteld en reserves en budgetten vrijvallen naar de algemene

middelen. Het is positief dat dit actief gemeld wordt. Die analyses leiden intern ook tot positief kritische gesprekken over de voortgang. Het maakt ook zaken zichtbaar die beter kunnen in de raming. Zo constateren we bij deze Zomernota ten aanzien van de uitgaande subsidies dat er enerzijds sprake is van een gemiddelde doorlooptijd van 13 weken tussen subsidieaanvraag en uiteindelijke beschikking; de basis voor lastneming. En anderzijds een belangrijk deel van de begrote uitgaande subsidies nog niet zijn aangevraagd en mogelijk in de laatste maanden van het jaar nog volgen. Waar een afdeling dan rapporteert: "Dit is in 2021 afgerond en behaald", kan de last financieel wel degelijk net doorschuiven naar het volgend kalenderjaar. Waar mogelijk wordt ingezet op het versnellen van de doorlooptijd, met oog voor afdoende zorgvuldigheid. Wij sluiten als dan ook zeker niet uit dat het uiteindelijk positief saldo van baten en lasten € 10-20 miljoen hoger uitpakt dan de momenteel gerapporteerde € 16,8 mln. Lasten die dan net in januari of februari 2022 gaan vallen. En afhankelijk van de dekking leiden tot budgetoverheveling of verrekening van reserves. Met de accountant PwC wordt bekeken welke mogelijkheden voor versneld beschikken, bv. voorlopig beschikken en achteraf controleren, er bestaan.

Wij zien met deze Zomernota dan ook dat we er nog niet zijn. Natuurlijk, in de Zomernota melden wij zeker ook afwijkingen in de planning die buiten onze directe invloedssfeer liggen. Maar met het toenemend inzicht in onze cijfers en de onderliggende processen constateren we ook dat sommige zaken nog niet goed gaan. We merken ook dat onze werkwijze van scherper sturen en tussentijds bijsturen op resultaten, begroting, planning en realisatie nieuw is voor velen in onze organisatie. "Dit deden we vroeger nooit zo" is een vaker gehoorde quote. Het vraagt om duidelijkheid over en gewenning aan de timing van enkele cruciale besluitmomenten per jaar, om continue actueel overzicht van de realisatie t.o.v. de begroting en ook om de cultuurverandering dat het bestuur geen wensdenken wil terugzien in de rapportages. Dit is een continu gesprek. CMT en GS hebben intern al aangekondigd kritisch te zullen kijken naar onderschrijdingen van budget bij de jaarstukken. Welke nieuwe inzichten na de Zomernota legitimeren die afwijking? We willen dat dit constructieve gesprekken zijn, kritisch en met scherpte; gericht op leren. Voor de zekerheid: plannen mogen en moeten zelfs ambitieus zijn, maar ook steeds realistischer en uitvoerbaar. Waarbij wij altijd open te staan voor het feit dat zaken in de praktijk anders kunnen uitpakken dan vooraf bedacht.

Wij merken dat de lockdownmaatregelen en het thuiswerken vanzelfsprekend ook invloed heeft op onze partners met wie wij samenwerken, waaronder gemeenten. Daarnaast zijn er ook financiële onzekerheden bij gemeenten. De extra middelen voor het sociaal domein zijn 'slechts' toegekend voor 2021 en 2022 en als vraagstuk doorgeschoven voor besluitvorming naar een nieuw kabinet. Dit geldt ook voor de herverdeling van en de eventuele groei van het gemeentefonds. Zowel de financiële onzekerheden als de minder optimale omstandigheden voor de uitwerking van infraprojecten en participatie hebben invloed op de planning van projecten waarop gemeenten, bedrijven met onze provincie samenwerken. Die planning ligt daarmee niet altijd in onze invloedssfeer en soms worden we er laat mee geconfronteerd. Wij sluiten niet uit dat sommige investeringen nog gaan schuiven in de tijd.

De Zomernota maakt zichtbaar dat de begroting 2021 op een aantal punten nog niet goed was en aanpassing behoeft. Je kan het laatste benadrukken; dat de begroting dus nog niet goed was. Je kan het eerste benadrukken. Dat de Zomernota dit inzicht geeft en leidt tot goede, kritische en lerende gesprekken intern en bijsturing van die begroting. Wij merken dat we in de omslag naar realistisch ambitieus begroten aantoonbaar voorwaarts gaan. Die positieve constatering overheerst bij ons bij de aanbidding van deze Zomernota.

Juridische en andere relevante kaders

- Financiële verordening Provincie Utrecht, artikel 7 Tussentijds rapportage
- Actieve informatieplicht, artikel 167 van de Provinciewet

Argumentatie

In deze Zomernota zijn de volgende actualiteiten na vaststelling van de Voorjaarsrapportage 2021 verwerkt en op hoofdlijnen en per programma toegelicht in vier categorieën:

1. De Meicirculaire en gevolgen voor algemene uitkering provinciefonds en opbrengsten opcenten Motorrijtuigenbelasting;
2. Voorstellen (soms technisch) die het saldo van baten en lasten niet veranderen;
3. Voorstellen die leiden tot een afwijking van het saldo van baten en lasten;
4. (Recente) Statenvoorstellen met financiële consequenties.

Wij benadrukken graag dat alle door ons voorgestelde begrotingswijzigingen door uw Staten vastgesteld dienen te worden. Deze bijstellingen vallen namelijk allen binnen het budgetrecht van uw Staten, en wij kunnen die middelen pas inzetten nadat u deze heeft vastgesteld. De indeling in vier categorieën is bedoeld om het inzicht te vergroten. Mocht door de benaming van een categorie de indruk worden gewekt dat de goedkeuring van PS niet nodig zou zijn of om minder aandacht vraagt, willen we dat door deze expliciete vermelding wegnemen.

We stellen bij deze Zomernota ook voor een nieuwe afschrijvingscategorie toe te voegen.

Ad 1 Meicirculaire 2021

De uitkomsten van de meicirculaire 2021 van het provinciefonds zijn in de Zomernota verwerkt.

Ad 2 Voorstellen (soms technisch) die het saldo van baten en lasten niet veranderen

In deze Zomernota zijn er diverse saldo neutrale (soms technische) aanpassingen doorgevoerd. Dit betreft bijvoorbeeld het verhogen van het exploitatiebudget en het onttrekken van de daarbij behorende bestemmingsreserve. Andere voorbeelden betreffen diverse kasritmewijzigingen. Die doen zich bijvoorbeeld voor als een investering qua planning vertraagt en tot latere betaalmomenten leidt. Soms krijgen we ook extra geld van het Rijk voor een bepaalde activiteit, waardoor zowel de baten als lasten toenemen.

Ad 3 Voorstellen die leiden tot een afwijking van het saldo van baten en lasten

In deze Zomernota zijn ook bijstellingen opgenomen die onuitstelbaar en onvermijdelijk zijn of vanuit oogpunt adaptief-bij-te-sturen (politiek) bestuurlijk gewenst. Deze voorstellen leggen wij dus graag aan u voor.

Ad 4 Statenvoorstellen met financiële consequenties

Dit betreft Statenvoorstellen die inmiddels zijn vastgesteld door uw staten, waarbij een beroep wordt gedaan op de algemene middelen. Hieronder vallen ook de voorstellen met een voorgestelde onttrekking uit de reserve Covid-flankerend beleid. Bij de programmabegroting 2021 is door uw Staten deze bestemmingsreserve ingesteld met een omvang van € 15 miljoen. In de Voorjaarsrapportage 2021 zijn door uw Staten reeds 6 voorstellen vastgesteld met een omvang van € 5,4 miljoen. In deze Zomernota is één aanvullend voorstel opgenomen met betrekking tot deze bestemmingsreserve, namelijk MKB-opvolging. Dit voorstel is nader toegelicht in programma 8. Economie. Op basis van de huidige inschatting stellen wij voor de overige € 9.137.000 vrij te laten vallen ten gunste van de saldireserve. Bij het opstellen van de Zomernota is bekend dat bij de Statenvergadering van 22 september 2021 een amendement voorligt voor een alternatieve dekking voor het beleid opvolging MKB (familie)bedrijven. Aangezien op het moment van samenstellen van deze Zomernota de uitkomst van de PS vergadering nog niet duidelijk is en de tijd na woensdag 22 september te kort is om een eventueel amendement nog technisch te verwerken, zal de mutatie die nodig is na eventuele aannname van het amendement worden meegenomen in de Slotwijziging 2021.

Saldo van de Reserve Covid-flankerend beleid	
	2021
Stand begroting 2021	15.000
<i>Voorjaarsrapportage</i>	
- Vuelta	250
- REACT-EU	198
- Versterking vitaliteit binnensteden, dorpskernen en winkelcentra	1.840
- Herstel en versterking zakelijk toerisme	575
- Human Capital Agenda	500
- COVID Cofinanciering ROM	2.000
<i>Zomernota</i>	
- MKB-Opvolging (Voorstel ligt voor in PS van 22 september 2021)	500
Stand Zomernota 2021	9.137

Meerjareninvesteringsplan

Het meerjareninvesteringsplan is geactualiseerd. Dat heeft geleid tot de toevoeging van nieuwe en/of gewijzigde kredieten en een bijstelling in het verwachte bestedingspatroon (kasritme). Een nadere toelichting hierop is terug te vinden in Bijlage 1 van de Zomernota. Er is een aantal bijstellingen op het gebied van investeringen. Deze zijn terug te vinden in programma 5. Bereikbaarheid I - Algemeen, programma 6. Bereikbaarheid II - Openbaar Vervoer, programma 9. Bestuur, en het Overzicht Overhead.

Faunaschade

De verwachting is dat de post open-eind-regeling faunaschade ook in 2021 wordt overschreden. De afrekening over 2020 liet al een overschrijding zien van 849.000 euro. Uitvoeringsorganisatie BIJ12 voorziet dat in 2021 de uitgekeerde faunaschade verder doorstijgt. BIJ12 raamt die overschrijding, zo hebben wij recent vernomen, op 1,439 miljoen euro. Deze verdere groei wordt vooral veroorzaakt door de stijging van de droge stofprijzen van het gewas en door een toename in het aantal aanvragen voor een tegemoetkoming in de schade. In bijna alle provincies stijgt in 2021 de faunaschade. De genoemde raming betreft de vergoedingen die grondgebruikers ontvangen op grond van het provinciale faunaschadebeleid, te weten de tegemoetkomingen faunaschade, ganzenregeling en dassenovereenkomsten. We zullen de overschrijding verwerken in de Slotwijziging.

Raamkrediet grondaankopen

Het budgetrecht van uw Staten impliceert dat aan alle uitgaven die we doen een door uw Staten vastgesteld besluit ten grondslag moet liggen. Dat vormt vervolgens de grondslag voor een rechtmatige transactie. Voor het realiseren van de door uw Staten vastgestelde doelstellingen is het soms noodzakelijk om tot grondaankopen over te gaan. In de vorig jaar vastgestelde Nota grondbeleid (2020) is dit uitvoerig toegelicht. In die nota hebben we ook aangekondigd om te gaan werken met een meerjarig investeringsprogramma grond, zodat uw Staten een integraal overzicht krijgt van de geplande grondtransacties en de daaruit voortvloeiende financiële gevolgen.

Gronden die door ons worden aangekocht, en waarvan het voornemen is om deze binnen een termijn van 10 jaar weer te verkopen, worden conform de verslaggevingsregels op de balans verantwoord onder de post 'voorraden'. De waardering van de grond op de balans is afhankelijk van de bestemming die de grond heeft. In veel gevallen is sprake van een lagere waarde dan de door ons betaalde aankoopsom, omdat de bestemming van de grond is gewijzigd van bijvoorbeeld agrarisch naar natuur. Het verschil tussen de waarde op de balans en de aankoopwaarde wordt als een last verantwoord in de exploitatie van het betreffende begrotingsprogramma. Dergelijke bedragen zijn opgenomen in de begroting op de betreffende beleidsdoelen.

In het jaar 2021 verwachten we aan grondaankopen binnen de programma's Agenda Vitaal Platteland en Bodemdaling een bedrag uit te geven van € 14,070 miljoen. Voor dit bedrag wordt om die reden een "raamkrediet" aangevraagd. In onderstaande tabel specificeren we hoe dit bedrag naar verwachting financieel wordt verantwoord en gedekt in de begroting. Hierbij zij opgemerkt dat de afronding van grondtransacties soms meer tijd in beslag neemt dan vooraf is te voorzien. Dat kan er in de praktijk tot leiden dat de transactie in een volgend boekjaar (2022) plaatsvindt.

Het bedrag dat we op de balans verantwoorden onder de 'voorraden' leidt tot een uitstroom van middelen op het moment dat we tot aankoop van de grond overgaan. Echter, als na verloop van tijd de grond weer wordt verkocht dan vloeien deze middelen weer terug. Over de jaren heen gezien is er om die reden geen exploitatiebudget benodigd, enkel een raamkrediet. Uiteraard dient de provincie wel over voldoende middelen te beschikken om dergelijke transacties te financieren. Mede door het opstellen van het meerjarig investeringsprogramma krijgen we steeds beter zicht op de verwachte instroom en uitstroom van middelen die verbonden zijn aan grondaankopen, en dat draagt bij de kwaliteit van de liquiditeitsprognose.

Bedragen x € 1.000

Programma	Raamkrediet	Via de balans (voorraden)	Ten laste van exploitatie	Waar is exploitatie budget begroot?
Agenda Vitaal Platteland (AVP)	11.000	3.730	7.270	2.1 Het natuurnetwerk (NNN) is robuust (ontwikkeld)
Bodemdaling	3.070	3.070	0	3.5 De bodemdaling en broeikasgasuitstoot in het veenweidengebied is verminderd
Totaal:	14.070	6.800	7.270	

Nieuwe afschrijvingscategorie

In de door uw Staten vastgestelde programmabegroting 2021 is een krediet 'vervangen wintermachines' opgenomen à € 1,4 mln. Dit krediet wordt aangewend voor de aanschaf van strooiers en sneeuwpluogen. Na aanschaf dienen deze wintermachines te worden geactiveerd met een afschrijvingstermijn van 15 jaar. Dit sluit aan bij de verwachte levensduur. In de huidige Nota Investeren (2017) is onder de categorie 'Machines, apparaten en installaties' echter geen subcategorie opgenomen met een afschrijvingstermijn van 15 jaar. We stellen daarom in deze Zomernota voor om een nieuwe subcategorie toe te voegen genaamd 'Machines en apparaten' met een afschrijvingstermijn van 15 jaar. Conform de gemaakte afspraken in de Nota investeren (2017) dient dit expliciet door uw Staten te worden vastgesteld.

Deze nieuwe categorie zal ook worden opgenomen in de geactualiseerde versie van de Nota Investeren, welke begin 2022 door uw Staten zal worden vastgesteld.

Opheffen bestemmingsreserves

Het oorspronkelijk programma VERDER is afgerond; over bijna alle projecten is een uitvoeringsbesluit genomen. In het samenwerkingsverband VERDER zijn in de afgelopen 10 jaar samen met de regionale partners meer dan 100 projecten gerealiseerd om de bereikbaarheid in Midden Nederland te verbeteren. Over de projecten en bijbehorende budgetten waarvoor nog geen uitvoeringsbesluit is genomen zijn tussen betrokken partijen projectspecifieke afspraken gemaakt. De reserve VERDER kent geen financieel saldo. De middelen voor de openstaande projecten zijn gereserveerd binnen de reserve Mobiliteitsprogramma. Daarbij zijn enkele projecten nog in beweging. Mogelijk leidt dit nog tot wijziging van de lopende beschikkingen. Het saldo wat resteert blijft nog gereserveerd binnen de reserve Mobiliteitsprogramma. Voorgesteld wordt om de reserve VERDER nu op te heffen.

Het College heeft op dit moment geen verdere plannen in voorbereiding die leiden tot een voorgestelde onttrekking uit de Reserve COVID flankerend beleid. We stellen voor het resterende saldo van € 9.137.000 te laten vrijvallen naar de saldireserve en de Reserve COVID flankerend beleid op te heffen.

Doelen en indicatoren

De Zomernota 2021 draagt bij aan het meerjarendoel 10.2.1 (Tijdig starten en afronden P&C-producten; zijnde de Jaarrekening, de Zomernota, de Kadernota en de Begroting. Versterken rol PS bij totstandkoming en verbeteren communicatie rondom deze producten), dat onderdeel is van het beleidsdoel 10.2 (De provinciale organisatie is daadkrachtig, wendbaar en duurzaam). Er zijn aan dit meerjarendoel geen indicatoren verbonden.

Participatie

De Zomernota 2021 is opgesteld door de provinciale organisatie. Daar waar nodig zijn externe informatiebronnen betrokken. Er is verder geen actief participatieproces geweest.

Financiële consequenties

Het begrotingssaldo 2021 komt uit op € 16,813 mln. Dat is positiever dan waar in de Voorjaarsrapportage mee was gerekend (€ 4,298 mln.). Daarnaast wordt voorgesteld om bij vier reserves bedragen te laten vrijvallen t.g.v. de saldi reserve, gezamenlijk optellend tot € 26,423 miljoen. De vrijval van de vier reserves zou je ook anders kunnen verwerken, en GS verwijst graag expliciet naar hetgeen daarover is opgenomen in de Zomernota bij paragraaf 1.4.1.

In de Zomernota worden de voorgestelde begrotingswijzigingen uitgebreid per programma toegelicht en op hoofdlijnen samengevat in paragraaf 1.4. De grootste afwijking die leidt tot een stijging van het positieve saldo van baten en lasten vindt zijn oorzaak in de lagere kapitaalslasten. Door lagere gerealiseerde investeringen in 2020 en 2021, en latere momenten van ingebruikname van nieuwe kapitaalgoederen, pakken de afschrijvingslasten lager uit dan eerder begroot. Dit scheelt ongeveer € 9,4 miljoen.

De vertraagde investeringen leiden tot een lagere uitstroom van middelen (liquiditeit), waardoor ook de verwachte schuldpositie zich halverwege 2021 nog niet heeft voorgedaan. Dit wordt toegelicht in paragraaf 3.3. Deze prognose is een boekhoudkundige inschatting van het resultaat op basis van het moment van analyse, peildatum 30 juni 2021. De ervaring leert dat het werkelijke jaarrekeningresultaat hier doorgaans van afwijkt. Begroten blijft altijd een inschatting; bij de jaarrekening wordt pas duidelijk of die inschatting juist is geweest.

Bijstellingen op de begroting 2021

Bedragen x € 1.000

Programma	Begroting Voorjaarsrapportage			Bijstellingen		Bijgestelde begroting			Realisatie t/m juni 2021		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
1. Ruimtelijke ontwikkeling	22.458	2.797	-19.661	1.443	3.048	23.901	5.845	-18.056	7.536	2.213	-5.323
2. Landelijk gebied	63.588	1.745	-61.843	-1.163	4.272	62.425	6.017	-56.408	19.593	-5	-19.598
3. Bodem, water, milieu	36.399	5.392	-31.007	161	-716	36.560	4.676	-31.884	13.200	7.918	-5.282
4. Energietransitie	10.434	-	-10.434	-2.000	-	8.434	-	-8.434	3.163	-	-3.163
5. Bereikbaarheid I - Algemeen	87.532	1.654	-85.878	-21.751	111	65.781	1.765	-64.016	13.879	916	-12.963
6. Bereikbaarheid II - OV	162.795	22.448	-140.347	29.344	48.430	192.139	70.878	-121.261	57.602	8.413	-49.189
7. Cultuur en erfgoed	25.542	300	-25.242	-1.226	-	24.316	300	-24.016	9.520	1	-9.519
8. Economie	28.644	6.300	-22.344	-5.238	-2.574	23.406	3.726	-19.680	5.512	18	-5.495
9. Bestuur	16.342	394	-15.948	-189	32	16.153	426	-15.727	7.022	0	-7.022
10. Overzicht Overhead	55.306	1.808	-53.498	1.722	1.020	57.028	2.828	-54.200	22.401	653	-21.748
Saldo Programma's	509.040	42.838	-466.202	1.103	53.623	510.143	96.461	-413.682	159.430	20.127	-139.303
Stelposten	1.166	-	-1.166	926	-	2.092	-	-2.092	-	-	-
Onvoorzien	1.650	-	-1.650	-	-	1.650	-	-1.650	-	-	-
Algemene middelen	215	369.058	368.843	-800	-2.999	-585	366.059	366.644	-859	174.458	175.317
Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal begroting excl. reserves	512.071	411.896	-100.175	1.229	50.624	513.300	462.520	-50.780	158.570	194.585	36.015
Reserves	Storting	Onttrek.	Saldo	Storting	Onttrek.	Storting	Onttrek.	Saldo	Storting	Onttrek.	Saldo
Mutatie reserves	108.501	212.973	104.473	53.722	16.842	162.223	229.815	67.593	105.876	149.700	43.824
Begroting incl. reserves	620.571	624.869	4.298	54.951	67.466	675.522	692.335	16.813	264.447	344.285	79.838

Rechtmatigheid

Zoals bekend lopen op dit moment diverse verbetertrajecten in onze organisatie. Van versterking tot de financiële functie tot verbetering van ons proces van inkoop en aanbestedingen. Met betrekking tot het punt van rechtmatigheid van onze aanbestedingen, inkopen en ook subsidies hebben we diverse interne onderzoeken lopen waarbij we voormalig afgesloten contracten en subsidiebeschikkingen doorlichten. Hierbij komen ook fouten naar boven die we moeten herstellen. In paragraaf 3.4.5 lichten we dit nader toe, maar het college wil ook graag in dit statenvoorstel al benadrukken dat wij op dit punt een risico lopen in 2021 met betrekking tot de rechtmatigheidsverklaring.

Vervolg

Na besluitvorming door uw Staten zullen wij de vastgestelde Zomernota 2021 (laten) publiceren op de provinciale planning- en control portal.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen

Besluit op 10 november 2021 tot vaststelling van de Zomernota 2021

Provinciale Staten van Utrecht; In vergadering bijeen op 10 november 2021;
Op het voorstel van Gedeputeerde Staten van 28 september 2021
met nummer UTSP-1248855047-57,
van afdeling Bedrijfsvoering;

Overwegende dat:

- De Zomernota de mogelijkheid biedt om adaptief in te spelen op de actualiteit.
- De begroting 2021 wordt geactualiseerd.
- De Staten met betrekking tot de financiële voortgang van de huidige begroting hun rollen als kadersteller, volksvertegenwoordiger en controleur eerder kunnen uitoefenen.

Besluiten:

1. De Zomernota 2021 vast te stellen met de daarin opgenomen begrotingswijzigingen die per saldo leiden tot een voordelig begrotingssaldo van € 16.813.000. In de Voorjaarsrapportage was sprake van een voordelig begrotingssaldo van € 4.298.000.
2. De begrotingswijzigingen vast te stellen voor onderstaande programma's en onderdelen, zoals is gespecificeerd in bijlage 4 van de Zomernota:
  - a. Programma 1. Ruimtelijke ontwikkeling;
  - b. Programma 2. Landelijk gebied;
  - c. Programma 3. Bodem, water en milieu;
  - d. Programma 4. Energietransitie;
  - e. Programma 5. Bereikbaarheid I – Algemeen;
  - f. Programma 6. Bereikbaarheid II – Openbaar Vervoer;
  - g. Programma 7. Cultuur en erfgoed;
  - h. Programma 8. Economie;
  - i. Programma 9. Bestuur;
  - j. Het Overzicht Overhead;
  - k. Het onderdeel Stelposten;
  - l. Het onderdeel Algemene middelen;
  - m. Vast te stellen dat er vijf begrotingswijzigingen zijn die een incidenteel voordelig effect hebben op het begrotingssaldo van 2021, maar die leiden tot een incidenteel nadelig effect in de jaren 2022/2023 welke via de Begroting 2022 aan uw Staten wordt voorgelegd:
    - i. In programma 3. Bodem, water en milieu met betrekking tot bijstelling Grebbedijk en Erfgoeddeal à € 289.000;
    - ii. In programma 3. Bodem, water en milieu met betrekking tot bijstelling Subsidie- en impulsregeling klimaatadaptatie à € 280.000;
    - iii. In programma 7. Cultuur en erfgoed met betrekking tot bijstelling Programma Nieuwe Hollandse Waterlinie à € 300.000;
    - iv. In programma 8. Economie met betrekking tot bijstelling Human Capital Agenda / Utrecht Talenten Alliantie à € 350.000;
    - v. In programma 8. Economie met betrekking tot bijstelling MIT regeling à € 1.458.000;

- vi. En dat dit in totaliteit leidt tot een voordelig effect op het begrotingssaldo 2021 van € 2.677.000, hetgeen nader is toegelicht in de Zomernota in onderdeel 1.4.5 'Financiële bijstellingen Zomernota met effect op het meerjarig begrotingssaldo Begroting 2022'.
  - n. Vast te stellen dat via vier begrotingswijzigingen wordt voorgesteld om reserves (gedeeltelijk) te laten vrijvallen:
    - i. Afroming van de algemene reserve weerstandsvermogen à € 3.250.000;
    - ii. Vrijval resterende middelen uit de bestemmingsreserve Covid-flankerend beleid à € 9.137.000;
    - iii. Vrijval resterende middelen uit de bestemmingsreserve ICT à € 1.671.000;
    - iv. Gedeeltelijke vrijval uit de bestemmingsreserve Mobiliteitsprogramma à € 12.365.000;
    - v. En dat dit in totaliteit optelt tot een vrijval uit reserves van € 26.423.000, hetgeen nader is toegelicht in de Zomernota in onderdeel 4.12 'Algemene middelen'.
  - o. Te besluiten dat de voornoemde vrijval uit de (bestemmings)reserves à € 26.423.000 wordt gestort in de saldireserve.
3. De volgende nieuwe en/of gewijzigde investeringskredieten voor programma 5. Bereikbaarheid I – Algemeen vast te stellen:
Gewijzigde kredieten:
- a. Een aanvullend krediet voor N229 Bermverharding à € 5.000;
  - b. Een aanvullend krediet voor N201/412 Bermverhardingen à € 36.000;
  - c. Een aanvullend krediet voor Fietsbrug Nigtevecht à € 626.000;
  - d. De kasritme bijstellingen in het jaar 2021, zoals is toegelicht in het in de Zomernota opgenomen overzicht 'Bijlage 1 | MIP'
4. De volgende nieuwe en/of gewijzigde investeringskredieten voor programma 6. Bereikbaarheid II – Openbaar Vervoer vast te stellen:
- a. Een aanvullend krediet voor P&R Breukelen à € 380.000;
  - b. De kasritme bijstellingen in het jaar 2021, zoals is toegelicht in het in de Zomernota opgenomen overzicht 'Bijlage 1 | MIP'
5. De volgende nieuwe en/of gewijzigde investeringskredieten voor programma 9. Bestuur vast te stellen:
- a. De opname van het nieuwe investeringskrediet 'Vervanging dienstauto's' welke reeds op 27 januari 2021 door u is vastgesteld (PS-2021BEM03) à € 254.000.
6. De volgende nieuwe en/of gewijzigde investeringskredieten voor het Overzicht Overhead vast te stellen:
- a. De kasritme bijstellingen in het jaar 2021, zoals is toegelicht in het in de Zomernota opgenomen overzicht 'Bijlage 1 | MIP'.
7. Een raamkrediet voor het doen van grondaankopen binnen de programma's Agenda Vitaal Platteland en Bodemdaling voor het jaar 2021 vast te stellen à € 14.070.000;
8. De in de Zomernota 2021 opgenomen bijlage 2 'Staat van begrotingssubsidies' vast te stellen, met de daarin opgenomen bijstellingen voor het jaar 2021 à € 15.672.000, die leiden tot een (voorlopige) totale omvang van € 32.318.000;
9. De post 'onvoorzien' à € 1.650.000 in stand te houden voor mogelijke inzet ten behoeve van schade in de gemeente Leersum naar aanleiding van de valwind op 18 juni 2021;

10. Aan de afschrijvingstabel, zoals opgenomen in de Nota investeren (2017), een nieuwe afschrijvingscategorie 'Machines en apparaten' toe te voegen met een afschrijvingstermijn van 15 jaar. Deze nieuwe categorie is noodzakelijk ten behoeve van een juiste administratieve verwerking van de kosten die voortvloeien uit het reeds door uw Staten vastgestelde krediet voor de vervanging van de wintermachines.
11. De bestemmingsreserve 'VERDER', dat een saldo kent van € 0, op te heffen.

w.g.
Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Griffier,
mr. C.A. Peters